

Nicolae VASILE

Despre divinitate și creație

Creația este un atribut al lui Dumnezeu. Și oamenii sunt creați tot de Domnul. Aceștia, inițial, au fost primiți în rai, dar, după tentativa de a se hrăni din pomul interzis al cunoașterii, au fost izgoniți în afară. Cnoașterea nu era destinată lor și, poate, de aceea or să piară.

Apoi, neștiind ce să facă cu soarta lor, oamenii s-au înrăit atât de mult încât, ca să-i pedepsească, Domnul le-a dat potopul lui Noe. A trecut și acesta și, prin grija divină, s-a păstrat seminția umană precum și a tuturor animalelor, dar, după un timp, oamenii au devenit iar răi!...

Văzând că răul nu a dat rezultatele așteptate, Dumnezeu s-a gândit să încerce și cu binele, trimițându-L pe Pământ pe Isus Cristos, sub acoperire umană, să se identifice cu oamenii, să le cunoască viața și să-i mântuiască pe cei care au greșit. Cineva spunea că iertarea la om este ca resetarea pentru un calculator.

În tot acest timp, tot din grația divină, au mai apărut și alți „*trimiși ai lui Dumnezeu pe Pământ*”, *creatorii* (oameni de știință și artiști), care să-i descrie pe oameni și natura din jurul lor, pentru a-i cunoaște, și *conducătorii* (împărați, regi, președinți etc.), care să aibă grija traiului lor curent.

Complexitatea societății umane, departe de a putea fi stăpânită prin acești „*aleși ai Domnului*”, a condus și conduce în continuare la apariția unor evenimente neplăcute, omenirea nefiind formată doar din părțile ei bune, ci și din cele rele.

În acest context, Isus Cristos, trimis să facă doar bine, a fost răpus de cele rele fiind întors la ceruri, dar lăsând în urma Sa apostolii care să-I urmeze învățămintele pentru provarea binelui pe lume cu sprijinul bisericii creștine, ceilalți rămânând să lupte pe Pământ și cu bunele, și cu relele.

Deși delimitările de atribuții ale „*trimișilor Domnului*” sunt destul de clare, mai apar uneori și unele suprapuneri, care conduc la disfuncționalități.

Astfel, reprezentanții bisericii mai se cred uneori și oameni de știință sau artiști, conducătorii se mai cred uneori artiști sau savanți, savanții sau artiștii se mai cred uneori și conducători etc.

Unele dintre aceste nereguli se manifestă în masă, vezi politica pe care unii preoți o fac în biserici, vezi doctoratele luate nejustificat de unii politicieni etc., dar sunt și cazuri punctuale înregistrate de istorie.

Unul dintre acestea, și cel mai vechi, este cel al împăratului Nero, conducător și poet, dar și implicat major în problemele religioase ale Romei din perioada de început a creștinismului. Un critic al acestuia din acele vremuri tragice, legate de incendierea capitalei imperiului, susținea: „*dacă este poet, nu ar fi trebuit să fie și împărat*”. Și Eminescu considera că nu poți fi împărat și proletar (lucrător) în același timp. Poetul este un proletar în felul său, un proletar al lui Dumnezeu.

Susținerea divină a conducătorilor a devenit instituționalizată din 25 decembrie 800, când Papa Leon al III-lea l-a încoronat pe Carol cel Mare ca împărat, aceasta devenind ulterior o cutumă pentru orice conducător al unei țări. În țările române

aceasta a început să devină reală abia după 1359, când prin înființarea de către Nicolae Alexandru, urmasul lui Basarab I Întemeietorul, a Mitropoliei Ugrovlahiei și aderarea acesteia la Biserica Ortodoxă, domnitorii români au început să fie recunoscuți de biserică. Astfel supușii vedeau în conducătorul lor un trimis al lui Dumnezeu pe Pământ și se făcea mai ascultat și demn de urmat.

Cea mai plină de sens și sinceră delimitare a atribuțiilor divine de cele lumești ale unui conducător vine de la Francisc I, mare admirator al artiștilor, în special al lui Leonardo da Vinci, care a petrecut ultima parte a vieții sale la Curtea Franței. Întrebat, cu invidie, de cei din jurul său de ce îi admiră atât de mult pe artiști, acesta a răspuns: „*pentru că nobili pot să fac eu, dar artiști nu pot să fac*”.

La polul opus se află cazul reginei Elisabeta care, văzând că Eminescu nu avea o conduită plină de condescendență față de măria sa, l-a atenționat că are în față regina României, la care el i-a răspuns: „*da, dar nu sunteți regina poeziei*”.

Creatorilor li se reproșează adesea că „*nu au nimic sfânt în ei*”, iar ei răspund că acesta este comportamentul normal pentru îndeplinirea mandatării lor divine. Ei nu sunt trimișii lui Isus Cristos, care reprezintă numai binele, ci ai lui Dumnezeu, care este atât peste bine cât și peste rău. Dacă un creator nu ajunge să simtă aceasta, atunci opera sa nu va fi credibilă și nu va avea aderență. În jargonul artiștilor aste se traduce prin „*pactul cu diavolul*”.

Nichita Stănescu a făcut pactul cu diavolul la cutremurul din 1977, când i-a murit un prieten apropiat, după care scrierile sale au devenit dumnezeiești, Nietzsche, când s-a îmbolnăvit, iar Dostoievski, atunci când a fost condamnat la moarte și grațiat în ultimul moment. Fiecare mare creator a trecut unul sau mai multe asemenea momente. În modelul filozofic *sistemism*, acestea se numesc *neeulidianități*.